

Tìm một quy trình hợp lý cho việc công nhận luật sư, cấp phép hành nghề luật sư khi sửa đổi Luật luật sư

Cập nhật: 26-12-2011 21:43:33

I. Mục đích quy trình công nhận luật sư, cấp phép hành nghề luật sư ? các nội dung trên thế giới

Theo thông lệ trên thế giới hiện nay, một ngành nghề như hành nghề luật sư phải qua hai bước : bước công nhận là luật sư và bước cấp phép hành nghề luật sư . Phần lớn hiện nay có bốn mô hình sau đây thể hiện hai bước

đó:

1. Tòa án tối cao công nhận luật sư – Hiệp hội luật sư cấp phép hành nghề (Xingapor, Hồng Kông, Anh...).

2. Hiệp hội luật sư công nhận luật sư – Tòa án tối cao cấp phép hành nghề (một số Bang của Mỹ...).

3. Hiệp hội luật sư và công nhận luật sư và cấp phép hành nghề :

- Hàn Quốc : ngành có ?? tiêu chuẩn ??ng ký v?i Liên ?oàn lu?t s? thì ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s?. B? tr??ng B? T? pháp có quy?n yêu c?u Liên ?oàn lu?t s? h?y b? vi?c ??ng ký n?u th?y ng??i ?ó không ?? tiêu chuẩn.

- Thái Lan : ?y ban ?i?u hành c?a Hi?p h?i lu?t s? Thái Lan công nh?n và c?p phép hành ngh? lu?t s?. Trong thành ph?n c?a ?y ban có ??i di?n B? T? pháp.

4. H?i ??ng công nh?n lu?t s? g?m có m?t s? th?m phán, ??i di?n B? T? pháp, m?t s? lu?t s? (New South Wales) công nh?n là lu?t s? ; ho?c H?i ??ng thi g?m có th?m phán, lu?t s?, giáo s? lu?t (Pháp) ch?ng nh?n kh? n?ng hành ngh? lu?t s? – Hi?p h?i lu?t s? c?p phép hành ngh? (b?ng hình th?c H?i ??ng lu?t s? Bang c?p ch?ng ch? hành ngh?, ho?c ??ng ký vào danh bi?u lu?t s? c?a ?oàn lu?t s?).

II. Quy trình công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s? ? Vi?t Nam hi?n nay

Theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? 2006 thì m?t ng??i ?? tiêu chu?n (theo quy ??nh t?i ?i?u 10) mu?n ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s? ph?i qua các b??c sau ?ây:

- ???c B? T? pháp c?p Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?;

- ??ng ký gia nh?p ?oàn lu?t s? và ???c Liên ?oàn lu?t s? Vi?t Nam (L?LS) c?p Th? lu?t s?;

- T? ch?c hành ngh? lu?t s? và lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân ??ng ký ho?t ??ng t?i S? T? pháp t?nh, thành ph? tr?c thu?c trung ??ng.

Có th? ??a ra m?t s? nh?n xét v? quy trình này nh? sau :

1.Theo quy trình này thì không có s? phân chia hai b??c công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?. Vi?c ???c công nh?n là lu?t s? và ???c phép hành ngh? lu?t s? x?y ra cùng m?t th?i ?i?m khi ???c L?LS c?p Th? lu?t

s?. Quy trình này d?n ??n m?t h? qu? là ch? có lu?t s? hành ngh? t? do , mà không có lu?t s? làm vi?c trong các-
môi tr??ng khác nh? trong các trung tâm tr? giúp pháp lý c?a nhà n??c, trong các c? quan nhà n??c (lu?t s?
công-publish lawyer) ho?c trong các trung tâm t? v?n pháp lu?t c?a t? ch?c xã h?i, ???c tuy?n tr?c ti?p vào làm
vi?c cho các doanh nghi?p ... nh? ? m?t s? n??c khác. Quy trình này làm thu h?p ph?m vi ho?t ??ng c?a lu?t s?
??ng th?i làm h?n ch? s? l??ng lu?t s?. Trong th?c t? hi?n nay, có nhi?u ng??i ?ã ???c B? T? pháp c?p Ch?ng
ch? hành ngh? lu?t s?, nh?ng không gia nh?p ?oàn lu?t s? và không ???c c?p Th? lu?t s? vì lý do ???c tuy?n vào
c? quan nhà n??c ho?c vì lý do khác mà không mu?n ho?c không th? hành ngh? lu?t s? t? do ???c.Nh?ng ng??i
này tuy ?ã ?? trình ??,kh? n?ng hành ngh? lu?t s? nh?ng l?i ch?a ???c mang danh lu?t s? và ch?a ???c làm vi?c
v?i t? cách là lu?t s?, trong khi các trung tâm tr? giúp pháp lý c?a nhà n??c, các c? quan nhà n??c, các t? ch?c
khác ?ang r?t c?n có lu?t s? c?a mình.

2. Ý ngh?a c?a “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” không rõ ràng và có ?i?m ch?a h?p lý, c? th? là:

- V? hình th?c, tên g?i “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? “ là ch?a chính xác, b?i vì xét v? ng? ngh?a thì ng??i ???c

c?p ch?ng ch? này ph?i ???c phép hành ngh? lu?t s?; tuy nhiên theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì Ch?ng ch?—
hành ngh? lu?t s? ch? là m?t trong nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c phép hành ngh? lu?t s?; khi ?ã có Ch?ng ch? hành
ngh? lu?t s? còn ph?i gia nh?p ?oàn lu?t s? và ???c Liên ?oàn lu?t s? c?p Th? lu?t s? thì m?i ???c phép hành
ngh? lu?t s?. ? m?t s? n??c “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” (practising certificate) ???c c?p cho m?t ng??i sau
khi ng??i ó ?ã ???c công nh?n là lu?t s? và có ý ngh?a là m?t gi?y phép hành ngh?.

- V? m?t n?i dung, theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì ng??i mu?n ???c c?p Ch?ng ch? hành ngh? ph?i có các
?i?u ki?n sau ?ây : có ph?m ch?t ??o ??c t?t; có b?ng c? nhân lu?t; ?ã ???c ?ào t?o ngh? lu?t s?; ?ã qua t?p s?
hành ngh? lu?t s?; có s?c kh?e. Trong các ?i?u ki?n này, n?u lo?i tr? ?i?u ki?n v? ??o ??c và s?c kh?e , thì
nh?ng ?i?u ki?n còn l?i chính là nh?ng ?i?u ki?n ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? ?? ???c công nh?n là lu?t
s? theo quy ??nh ph? bi?n hi?n nay trên th? gi?i. Nh? v?y trong nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c c?p Ch?ng ch? hành
ngh? lu?t s? có nh?ng ?i?u ki?n ?? ???c công nh?n là lu?t s? và c? m?t s? ?i?u ki?n ?? ???c c?p phép hành
ngh? lu?t s?. Trong khi ó, theo quy ??nh c?a Lu?t lu?t s? thì Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? v?a không ph?i là
gi?y t? công nh?n là lu?t s? và c?ng không ph?i là gi?y phép hành ngh? lu?t s?. ?ây là ?i?m r?t không h?p lý.M?t

khác, theo quy định của Luật Luật sư thì ngay trước khi thực hiện công việc Công chứng hành nghề luật sư, người thực hiện công chứng còn phải thực hiện pháp luật “Giấy chứng nhận kiểm tra kỹ thuật tập sự hành nghề luật sư”. Xét về nội dung kiểm tra và thời gian kiểm tra thì đây chính là kỳ thi đánh giá về kỹ năng hành nghề luật sư của công chứng nhân là luật sư theo quy định của luật sư nước.

Vì vậy nên cần nhắc lại pháp luật “Công chứng hành nghề luật sư” và “Giấy chứng nhận kiểm tra kỹ thuật tập sự hành nghề luật sư” thành một loại giấy tập chứng nhận về kỹ năng hành nghề luật sư (hoặc công chứng nhân là luật sư).

3. Theo quy định của Luật Luật sư hiện hành thì có thể hiểu rằng luật sư do LLSV thực hiện và có ý nghĩa công chứng luật sư và là giấy phép hành nghề luật sư, bởi vì chỉ khi một người đã thực hiện tập luật sư thì người đó mới có thể mang danh luật sư và thực hiện hành nghề luật sư; trong hoạt động hành nghề luật sư chỉ cần xuất trình Tập luật sư là đủ, mà không phải xuất trình Công chứng hành nghề luật sư. Điều này là LLSVN là quy định của Tập luật sư “là giấy chứng nhận tập cách thành viên của LLS và thành viên của LLS”. Như vậy, Tập luật sư và làm chức năng là th

h?i vi?n,v?a có ý ngh?a là gi?y t? công nh?n lu?t s? và cho phép hành ngh? lu?t s?.? ?ây có ?i?m ch?a h?p lý là—
m?c dù Th? lu?t s? có ý ngh?a quan tr?ng nh? v?y nh?ng vi?c c?p Th? lu?t s? l?i ph? thu?c hoàn toàn vào
Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? do B? T? pháp c?p;b?i vì theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì m?t ng??i mu?n gia
nh?p ?oàn lu?t s? ?? ???c c?p Th? lu?t s? ch? c?n có Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? mà không c?n ?i?u ki?n nào
khác.

III. M?t s? ph??ng án cho quy trình công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?

C?n c? vào k?t qu? phân tích quy trình công nh?n, c?p phép hành ngh? lu?t s? theo quy ??nh c?a pháp lu?t n??c
ta hi?n nay k?t h?p v?i tham kh?o kinh nghi?m c?a các n??c trên th? gi?i, có th? ??a ra m?t s? ph??ng án ?? l?a
ch?n khi s?a ??i,b? sung Lu?t Lu?t s?.Nh?ng ph??ng án này ???c xây d?ng d?a trên quan ?i?m phân rõ hai n?i
dung công nh?n lu?t s? và c?p phép hành ngh? lu?t s?.

1. Ph??ng án m?t : Nhà n??c công nh?n lu?t s? – L?LS c?p phép hành ngh? lu?t s?

Theo ph??ng án này, B? T? pháp t? ch?c k? thi ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?) và nh?ng ng??i ???c mi?n t?p s? (?? ngh? b? sung quy ??nh nh?ng ng??i thu?c dĩ?n ???c mi?n t?p s? hành ngh? lu?t s? n?u mu?n tr? thành lu?t s? c?ng ph?i tham gia k? thi này); thành ph?n H?i ??ng thi g?m có ??i dĩ?n B? T? pháp,th?m phán, lu?t s?. Nh?ng ng??i ?? k? thi này ???c B? T? pháp c?p Ch?ng ch? lu?t s?. Ch?ng ch? lu?t s? ???c coi là gi?y t? công nh?n là lu?t s?.

Sau khi ???c c?p Ch?ng ch? lu?t s?, các lu?t s? có th? ???c tuy?n vào làm vi?c t?i các Trung tâm tr? giúp pháp lý,c? quan nhà n??c, các c? quan, t? ch?c khác theo biên ch? ho?c h?p ??ng lao ??ng;ho?c l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng ng??i l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? ?? ???c L?LS c?p Th? lu?t s?.Th? lu?t s? ???c coi là gi?y phép hành ngh? lu?t s? (hành ngh? t? do).

T? ch?c hành ngh? lu?t s? ??ng ký ho?t ??ng theo lu?t doanh nghi?p.

Ph??ng án này có ?i?m thu?n l?i là không ph?i s?a ??i nhi?u Lu?t Lu?t s? hi?n hành; b?i vì ch? c?n nh?p “Gi?y ch?ng nh?n k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s?” v?i “Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s?” ?? có Ch?ng ch? lu?t s? c?ng v?n do B? T? pháp c?p, nh?ng mang ý ngh?a là gi?y công nh?n lu?t s?.

2. Ph??ng án hai : L?LS công nh?n lu?t s? – Nhà n??c c?p phép hành ngh? lu?t s?

Theo ph??ng án này,L?LS t? ch?c k? thi ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?)và nh?ng ng??i ???c mi?m t?p s? hành ngh?.Thành ph?n H?i ??ng thi g?m có ??i di?n L?LS,??i di?n B? T? pháp,th?m phán,lu?t s?.Nh?ng ng??i ?? k? thi này ???c L?LS c?p Ch?ng ch? lu?t s?.

C?ng nh? ? ph??ng án m?t,các lu?t s? có th? ???c tuy?n vào làm vi?c cho các c? quan,t? ch?c nhà n??c ho?c xã

h?i;ho?c l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng ng??i l?a ch?n hành ngh? lu?t s? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? và ph?i ???c c? quan qu?n lý nhà

n???c c?p gi?y phép hành ngh? lu?t s?.

Theo quy ??nh c?a Lu?t Lu?t s? thì hi?n nay, lu?t s? mu?n ???c hành ngh? ph?i ???c c? quan qu?n lý nhà n???c

v? hành ngh? lu?t s? c?p 03 loại gi?y t? sau ?ây:

-Gi?y ch?ng nh?n ki?m tra k?t qu? t?p s? hành ngh? lu?t s? (do B? T? pháp c?p);

-Ch?ng ch? hành ngh? lu?t s? (do B? T? pháp c?p);

-Gi?y ??ng ký ho?t ??ng (do S? T? pháp c?p cho T? ch?c hành ngh? lu?t s? ho?c cho lu?t s? hành ngh? v?i t?

cách cá nhân);

Ý nghĩa của Giấy chứng nhận kiểm tra kết quả tập sự hành nghề luật sư và Chứng chỉ hành nghề luật sư đã được phân tích ở trên. Còn lời Giấy chứng nhận ký hoạt động, xét về nội dung và thời điểm chứng nhận ký thì có thể coi đây là một loại giấy phép hành nghề cấp cho các luật sư (thông qua tổ chức hành nghề hoặc cho cá nhân luật sư hành nghề với tư cách cá nhân).

Do vậy, theo đề nghị án này có thể giải thích thời điểm chứng nhận ký hoạt động tại Sở Tư pháp và coi đây là việc cấp phép hành nghề của cơ quan quản lý nhà nước.

Hơn nữa, chứng theo đề nghị án này, có thể giao cho Bộ Tư pháp cấp Giấy phép hành nghề cho các luật sư; còn việc chứng nhận ký hoạt động của các tổ chức hành nghề luật sư sẽ được thực hiện theo Luật Doanh nghiệp (bên hình thức luật sư hành nghề với tư cách cá nhân).

Đề nghị án này có những điểm như sau đây :

Thứ nhất, việc giao cho Tòa chức xã hội-nghiệp nghiệp pháp luật sư (L?LS) ?ánh giá kh? n?ng hành ngh? lu?t s? ?? công nh?n lu?t s? là th?a ?áng; b?i vì Tòa chức xã hội-nghiệp nghiệp pháp luật sư (các ?LS và L?LS) tr?c ti?p qu?n lý, th?ng xuyên theo dõi, giám sát, h?ng d?n ng?i t?p s? hành ngh? (lu?t s? t?p s?-?? ngh? l?y l?i quy ch? “lu?t s? t?p s? c?a Pháp l?nh lu?t s? 2001), nên có th? ?ánh giá chính xác v? trình ?? chuyên môn, ph?m ch?t ??o ??c, ??c bi?t là ??o ??c ngh? nghi?p c?a các lu?t s? t?p s?. ?i?u này góp ph?n b?o ??m t?t h?n ch?t l?ng c?a ??i ng? lu?t s? ???c công nh?n, ??ng th?i nâng cao vai trò, trách nhi?m c?a t? chức xã hội-nghiệp nghiệp pháp luật sư trong vi?c qu?n lý ??i ng? lu?t s?.

Thứ hai, n?u trong ph?ng án này th?c hi?n coi vi?c ??ng ký ho?t ??ng cho t? chức hành ngh? và lu?t s? hành ngh? v?i t? cách cá nhân c?a S? T? pháp hi?n nay là vi?c c?p phép hành ngh?, thì s? gi?m b?t ???c m?t công ?o?n trong quy trình công nh?n và c?p phép hành ngh? lu?t s?; ??ng th?i t?o ?i?u ki?n ?? B? T? pháp t?p trung vào qu?n lý v? mô.

3. Ph??ng án ba : H?i ??ng Công nh?n lu?t s? (g?m có ??i di?n B? T? pháp Tòa án T?i cao và L?LS) công nh?n-

lu?t s? – L?LS c?p phép hành ngh? lu?t s?.

H?i ??ng Công nh?n lu?t s? là H?i ??ng c?p qu?c gia,??c l?p,có con d?u riêng,do Th? t??ng ho?c có th? do B?

tr??ng B? T? pháp quy?t ??nh thành l?p.H?i ??ng Công nh?n lu?t s? t? ch?c k? thi cho nh?ng ng??i ?ã qua th?i

gian t?p s? hành ngh? lu?t s? (lu?t s? t?p s?) và nh?ng ng?? ??c mi?n t?p s?.Nh?ng ng??i ??t yêu c?u c?a k?

thi s? ??c H?i ??ng c?p Ch?ng ch? lu?t s? (công nh?n là lu?t s?).

C?ng nh? ? ph??ng án 1 và 2, nh?ng ng??i ??c H?i ??ng công nh?n lu?t s? c?p Ch?ng ch? lu?t s? thì ??c

mang danh là lu?t s? và có th? ??c tuyen vào làm vi?c cho c? quan, t? ch?c có nhu c?u, ho?c l?a ch?n hành

ngh? lu?t s? t? do.

Nh?ng lu?t s? mu?n hành ngh? t? do ph?i gia nh?p m?t ?oàn lu?t s? và ??c L?LS c?p Th? lu?t s?. Th? lu?t s?

do L?LS c?p ??c coi là gi?y phép hành ngh? lu?t s?.

Ph??ng án này có nh?ng ?i?m thu?n sau ?ây :

Th? nh?t, vi?c giao cho H?i ??ng công nh?n lu?t s? t? ch?c thi công nh?n lu?t s? s? khách quan h?n, ??ng th?i
góp ph?n nâng cao ý ngh?a c?a vi?c công nh?n lu?t s? và v? th? c?a lu?t s?;

Th? hai, vi?c gi? l?i th?m quy?n c?p Th? lu?t s? c?a L?LS và coi ?ó là gi?y phép hành ngh? s? giúp không ph?i
s?a ??i Lu?t Lu?t s? hi?n hành v? quy ??nh này.

Lu?t s? Nguy?n V?n Th?o
Phó Ch? t?ch th??ng tr?c Liên ?oàn Lu?t s? Vi?t Nam

Nguồn: <http://liendoanluatsu.org.vn>